

naar denne Ret ikke skal have Sagen til Doms. Imidlertid forekommer det mig noget besynderligt, at den paagældende, der skal vidne, ikke kan faa Lov til at afgive sit Vidnesbyrd for Landsretten, hvis denne skal dømme, naar han bor paa det Sted, hvor denne har sit Sæde, og naar det ikke er ham til større Gæne at gaa til Landsretten end til Underretten. Det forekommer mig noget mærkeligt, at vedkommende nødvendigvis først skal til Underretten, der saa lader Vidneførselen bringe hen i en anden Gade til Landsretten, hvor den bliver oplæst som al anden Vidneførsel, f. Eks. fra Vidner i fjernere liggende Underretskredse. Jeg har nok hørt, at den højtærede Justitsminister i Landstinget dertil har gjort den Bemærkning, at et Vidneudsagn havde en noget forskellig Vægt overfor Dommerne, eftersom Vidnerne mødte personlig og afgav deres Vidneudsagn mundtlig, eller det blev læst op for Dommeren, og at der, ved at nogle Vidneudsagn skete mundtlig og andre skriftlig, kom en Forskel frem i den Vægt, Dommeren tillægger de forskellige Udsagn. Jeg antager ikke, at jeg her har givet et ukorrekt Billede af, hvad den højtærede Justitsminister har sagt, men hvis min Opfattelse heraf er rigtig, forekommer det mig ikke, at man kan anføre dette mod Afgivelsen af mundtlige Vidneudsagn for Landsretten i Stedet for Underretten, naar det er Landsretten, der skal dømme.

Men saa komme vi til det store Spørgsmaal om Nævninger. Vel har Landstinget behandlet Forslaget, som om det tiltraadte Nævningeinstitutionen, men det har jo, idet det har behandlet Forslaget, som om Nævningeinstitutionen skulde indføres, taget Afstand fra selve Institutionen og forbeholdt sig sin endelige Stilling til den. Vi fra vor Side anse læge Meddomsmænd af den Art, som f. Eks. haves i Sø- og Handelsretten, for at være en langt bedre Foranstaltning end Nævninger. Den tidligere Generation indførte jo ikke Nævninger, og de Erfaringer, som ere vundne trindt om i de Lande, hvor man har denne Institution, kunne jo ogsaa forandre det Syn, som man i tidligere Tid havde paa Nævningeinstitutionen, og navnlig det Syn, som man stod med i 1848 det hele Europa over. Det var ud fra dette Syn, at Nævningerne blev gennemførte rundt omkring, og ud fra dette Syn fik vi da ogsaa denne Løfteparagraf indført i vor Grundlov. Man kunde jo ikke med Rette forlange, at Grundlovgiverne skulde kunne se med

klart Blik ind i Fremtiden. Hvis jeg ikke husker fejl, har ogsaa Octavius Hansen udtalt, ikke lang Tid før han døde, oppe i Landstinget, at hvis han skulde dømmes, vilde han bede om at blive dømt af Jurister og ikke af Nævninger. Ogsaa Hørup har jo i sin Tid fremhævet, at Juristen har en juridisk Skole, som binder ham, og han siger, at Nævningerne let ledes af den juridiske Dommer, men tilføjer meget korrekt, at den juridiske Dommer som Leder uden eget Ansvar er ikke nær saa god at stole paa som den Jurist, der fuldt og helt selv har Ansvaret. Det bestrides vist heller ikke fra nogen Side, at man trindt omkring i Udlandet, hvor man har Nævninger, egentlig ønsker sig fri derfor, selv om man endnu ikke har foretaget noget positivt Skridt til deres Afskaffelse. Jeg ved i alt Fald, at en i Tyskland nedsat Kommission har udtalt sig for deres Afskaffelse, men afskaffede ere de ikke blevne endnu. Den højtærede Justitsminister har jo vist sin Evne til at lodde en Understrøm, og en Understrøm af en Dybde, som ingen her i Tinget ellers kunde have Kendskab til, og jeg gad da oprigtig talt vidst, om han ikke, naar han begyndte at lodde om igen i Spørgsmaalet om Nævninger, ogsaa derskulde finde en meget dyb og bred Understrøm, saaledes at vi kunde blive af med Nævningerne og, hvis vi skulde have læge Folk med i vor Retspleje, da gik over til Meddomsmænd. Jeg ved ikke, om den højtærede Justitsminister allerede har mærket denne Understrøm, thi det forekommer mig, at de Udtalelser, han i Dag fremsatte med Hensyn til forskellige Punkter, hvor Landstinget havde en anden Opfattelse end han, vare ganske anderledes kategoriske end hans Udtalelser oppe i Landstinget. Jeg ved derfor ikke, om det nu igen skulde være den højtærede Justitsministers Ønske, at Reformen ikke gik igennem i Aar, fordi ogsaa denne Understrøm skulde have Lejlighed til at ytre sig.

Jeg siger altsaa, at Nævningeinstitutionen er indført som Løfteparagraf i vor Grundlov efter hele den Situation, der var Europa over i 1848, og den er derfor ogsaa krævet ud fra et demokratisk Synspunkt, dette, at Folket skal være med til at afgøre, om en Mand har forbrudt sig mod Lovene eller ej. Men saaledes som vi nu maa se paa Nævningerne, naar vi skulde indføre dem, maa vi sige, at Nævningeinstitutionen kun kan have eet fornuftigt Formaal, og det er i Retfærdighedens Interesse — og i ingen anden In-